

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»
Факультет філології, психології та педагогіки
Кафедра українознавства, культури та документознавства



ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор із науково-педагогічної
та навчальної роботи

A. M. Martynenko
А. М. Мартиненко
08 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВО»
(назва навчальної дисципліни)

підготовки бакалавра

(назва ступеня вищої освіти)

спеціальності 029 ІНФОРМАЦІЙНА, БІБЛІОТЕЧНА ТА АРХІВНА СПРАВА

(код і назва спеціальності)

Полтава
2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Бібліотекознавство» для студентів спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа, першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Складена відповідно до освітньої програми «Інформаційна аналітика та PR-діяльність» 2024 року.

Розробник: Передерій І.Г., завідувач кафедри українознавства, культури та документознавства, д.і.н., професор

Погоджено:

Гарант освітньої програми



Людмила ЧЕРЕДНИК

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри українознавства, культури та документознавства

Протокол від «28» серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри українознавства,
культури та документознавства



(Ірина ПЕРЕДЕРІЙ)

«29» серпня 2024 року

Схвалено навчально-методичною комісією факультету

Протокол від «29» серпня 2024 року № 1

Голова навчально-методичної комісії



(Віктор ЧЕРНИШОВ)

«30» серпня 2024 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		Форма навчання
		денна
Кількість кредитів: 5	Галузь знань <u>02 Культура і мистецтво</u>	Обов'язкова
Модулів – 1	Спеціальність 029 <u>«Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»</u> ,	Рік підготовки: 1-й
Змістових модулів – 2		Семестр 2-й
Загальна кількість годин: 150		Лекції 30 год.
		Практичні, семінарські 30 год.
Індивідуальне завдання – не передбачено.	Ступінь вищої освіти <u>бакалавр</u>	Лабораторні 0 год.
		Самостійна робота 90 год.
		Індивідуальні завдання: Не передбачено
		Вид контролю: екзамен

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 60/90

2. Мета навчальної дисципліни

2.1 Навчальна дисципліна «Бібліотекознавство» є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми «Інформаційна аналітика та PR-діяльність» підготовки бакалавра для спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» і входить до циклу дисциплін професійної підготовки.

Метою викладання обов'язкової навчальної дисципліни «Бібліотекознавство» є з'ясування феномену бібліотеки та бібліотечної справи як соціокультурного явища, засвоєння особливостей об'єкту та предмету бібліотекознавства, його структури, методології, функцій, міждисциплінарних взаємозв'язків та місця серед інших наук, розуміння змісту та специфіки наукометрії, вебометрії, кіберметрії, бібліометрії, інфометрії та інформетрії; опанування традиційним і інноваційним функціоналом сучасних бібліотечних закладів, новітніми бібліотечними технологіями. Завдання дисципліни спрямовані на формування у студентів таких загальних та фахових **компетентностей**:

ІК: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи або у процесі навчання, що передбачає застосування положень і методів інформаційної, бібліотечної та архівної справи і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК 1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3 Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 6 Навички використання інформаційних і комунікативних технологій.

ЗК 7 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 8 Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 11 Здатність реалізувати свої права й обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свободи людини і громадянина в Україні.

ЗК 12 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми активності для активного відпочинку й ведення здорового способу життя.

ЗК 13: Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

СК 1: Здатність забезпечувати відбір, аналіз, оцінку, систематизацію, моніторинг, організацію, зберігання, розповсюдження й надання в користування інформації та знань у будь-яких форматах.

СК 2: Здатність використовувати методи систематизації, пошуку, збереження, класифікації інформації для різних типів контенту та носіїв.

СК 3: Здатність використовувати сучасні прикладні комп'ютерні технології та програмне забезпечення, мережеві й мобільні технології для вирішення професійних завдань.

СК 4: Здатність аналізувати закономірності розвитку документно-інформаційних потоків і масивів, як штучно створеної підсистеми соціальних комунікацій.

СК 7: Здатність впроваджувати інноваційні технології виробництва інформаційних продуктів і послуг, підвищення якості інформаційного обслуговування користувачів інформаційних, бібліотечних та архівних установ.

СК 8. Здатність проектувати та створювати документно-інформаційні ресурси, продукти та послуги.

СК 9. Здатність використовувати PR та інші прикладні соціокомунікаційні технології в умовах сучасної інформаційно-технологічної інфраструктури.

СК 10: Здатність адмініструвати соціальні мережі, електронні бібліотеки та архіви.

СК 11: Здатність використовувати автоматизовані інформаційно-пошукові системи, організовувати електронні бібліотеки та архіви.

СК 12: Здатність створювати, наповнювати та забезпечувати функціонування вебсайтів та вебспільнот у мережі Інтернет.

СК 13. Здатність опановувати і використовувати технології електронного урядування та електронного документообігу.

СК 14. Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, постійного підвищення рівня інформаційної культури.

СК 15. Здатність опановувати та застосовувати технології системного аналізу інформаційної діяльності.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Оволодіння знаннями з бібліотекознавства ґрунтується на тісному взаємозв'язку з іншими навчальними курсами. Передумовою для вивчення дисципліни є знання, уміння та навички, одержані під час опанування навчальною дисципліною «Концепція професійного спрямування (Вступ до фаху)».

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

Програма вивчення обов'язкової навчальної дисципліни «Бібліотекознавство» передбачає вивчення історичних, теоретико-методологічних та організаційних засад бібліотекознавства як науки та навчальної дисципліни, а також осмислення феномену бібліотеки як соціокультурного явища, ознайомлення з основами організації функціонування бібліотечної справи з урахуванням усіх новітніх трендів у її розвитку з метою набуття практичних умінь і навичок для майбутньої професійної діяльності.

Програмні результати навчання:

РН 1: Знати й розуміти наукові засади організації, модернізації та впровадження новітніх технологій в інформаційній, бібліотечній та архівній діяльності.

РН 2: Впроваджувати та використовувати комунікаційні технології у соціальних системах, мультимедійне забезпечення інформаційної діяльності, технології вебдизайну та вебмаркетингу.

РН 4: Застосовувати у професійній діяльності технології інформаційного менеджменту, створення і підтримки функціонування електронних бібліотек та архівів, методологію вивчення та задоволення культурних та інформаційних потреб користувачів.

РН 5: Узагальнювати, аналізувати і синтезувати інформацію в діяльності, пов'язаній із її пошуком, накопиченням, зберіганням та використанням.

РН 6: Знати, розуміти та застосовувати в практичній діяльності законодавчі та галузеві нормативні документи.

РН 7: Забезпечувати ефективність функціонування документно-комунікаційних систем.

РН 9: Оцінювати можливості застосування новітніх інформаційно-комп'ютерних та комунікаційних технологій для вдосконалення практик виробництва інформаційних продуктів і послуг.

РН 11: Здійснювати пошук інформації в різних джерелах для розв'язання професійних завдань.

РН 12: Застосовувати сучасні методики й технології автоматизованого опрацювання інформації, формування та використання електронних інформаційних ресурсів та сервісів.

РН 15: Використовувати різноманітні комунікативні технології для ефективного спілкування на професійному, науковому та соціальному рівнях на засадах толерантності, діалогу і співробітництва.

РН 18: Навчатися з метою поглиблення набутих та здобуття нових фахових знань.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Мінімальний поріг рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
90 – 100	A	Відмінно	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Власні пропозиції Здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін.	Високий , що повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни.
82 – 89	B	Добре	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.	Достатній , що забезпечує Здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач.
74 - 81	C	Добре	Здобувач загалом добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення характерних/типових практичних завдань на професійному рівні. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають ускладнення.	Достатній , конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни.
64 - 73	D	Задовільно	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних	Середній , що забезпечує достатньо надійний рівень відтворення

			практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	основних положень дисципліни.
60 – 63	Е	Достатньо	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використанням основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	Середній , що є мінімально допустимим у всіх складових навчальної дисципліни.
35 - 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання екзамену/ заліку	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни Здобувач виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних і лабораторних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача відсутні.	Низький , не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни.
0 – 34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до здачі екзамену/заліку.	Незадовільний , Здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни.

6. Засоби діагностики результатів навчання

Під час вивчення дисципліни "Бібліотекознавство" використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

стандартизовані письмові тести для здійснення поточного/проміжного контролю успішності засвоєння студентами навчального матеріалу (здійснюється під час проведення практичних занять)

екзамен, який складається зі стандартизованого письмового тестування, теоретичних і практичних питань, що потребують письмового теоретичного розкриття для підсумкової оцінки успішності засвоєння студентами навчального матеріалу:

7. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВА

Тема 1. Історія становлення бібліотекознавства як науки. Характеристика соціально-історичних умов виникнення і формування сфери бібліотечної діяльності.

Виникнення і розвиток бібліотекознавчої думки. Перші бібліотекознавчі праці XII -XIII ст. Розвиток бібліотекознавчої думки XVI–XVIII ст. Становлення бібліотекознавства в XIX ст. Внесок українських бібліотекознавців та бібліотекарів у розвиток бібліотечної науки у XIX ст. та на початку XX ст. Основні етапи розвитку вітчизняного бібліотекознавства. Основні етапи розвитку зарубіжного бібліотекознавства.

Практичне заняття 1

Тема 2. Сутність та структура сучасного бібліотекознавства. Статус бібліотекознавства в системі наук.

Об'єкт та предмет науки Сутність поняття «бібліотекознавство». Бібліотекознавство як наука про бібліотечну сферу діяльності. Взаємозв'язок бібліотечної теорії та бібліотечної практики. Наукові дискусії про об'єкт та предмет бібліотекознавства. Сучасне бачення об'єкта та предмета науки. Функції бібліотекознавства. Теорія фондів, обслуговування читачів, управління, організація діяльності бібліотек і систем, бібліографознавство. Понятійний апарат бібліотекознавства,. Структура науки: загальне та часткове бібліотекознавство. Теоретичне та практичне значення питання про статус бібліотекознавства в системі наук. Взаємозв'язки з різними галузями знань як чинники розвитку бібліотекознавства та його збагачення. Теорія соціальних комунікацій як підґрунтя світоглядного та соціокультурного напрямку бібліотекознавства. Взаємодія із суспільними науками. Використання результатів досліджень психології, педагогіки, соціології. Бібліотекознавство і наукознавство. Розвиток відносин бібліотекознавства, книгознавства, бібліографознавства, інформатики як споріднених наук, їх єдність та відмінності. Проблема інтеграції їх в єдину науку.

Практичне заняття 2.

Практичне заняття 3

Тема 3. Методологія сучасного бібліотекознавства.

Основні рівні методологічного знання. Теорія соціальних комунікацій як вищий рівень методології та методологічна основа бібліотекознавства. Характеристика і особливості наукових підходів у бібліотекознавстві: системного (системноструктурного, системно-функціонального, системно-ситуаційного); інформаційного, гуманітарного; соціокультурного, діяльнісного, синергетичного. Парадигми бібліотекознавчих досліджень: книжково-документальна, інформаційна, когнітивна, соціально-комунікативна. Система методів у бібліотекознавстві. Поняття бібліометрії, наукометрії, інфометрії та інформетрії: визначення та розмежування. Методологічна культура сучасного бібліотекознавства

Практичне заняття 4.

Практичне заняття 5.

Тема 4. Виникнення та розвиток бібліотеки, її істотні функції.

Об'єктивні причини виникнення бібліотеки. Соціальні функції та соціальна роль бібліотек у суспільстві. Формування та розвиток функції використання документних фондів бібліотек. Генезис бібліотеки як підсистеми передачі знань в суспільстві. Характеристика суттєвих функцій бібліотек: документальна, інформаційна та когнітивна. Ситуаційні ролі бібліотек: освітня, науково-інформаційна, просвітня, виховна, ідеологічна, дозвільна, сприяння науково-технічному прогресу тощо. Зміна функцій бібліотек в інформаційному суспільстві. Сучасна бібліотека як культурний інститут та комунікаційний простір. Бібліотеки в інформаційних війнах сучасності.

Практичне заняття 6

Тема 5. Типологія бібліотек та системна організація їх діяльності.

Типологія як теоретична проблема. Суть та критерії типології бібліотек. Типологічні особливості бібліотек. Головна ознака типізації бібліотек – соціальне призначення. Поняття про систему бібліотек. Проблема їх співробітництва в умовах інформатизації. спеціальні бібліотеки, їх масові та функціональні особливості та організаційні форми. Системна і мережева організація бібліотек. Уявлення про рівні системної організації бібліотек.

Практичне заняття 7

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПРАКТИЧНЕ БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВО

Тема 6. Менеджмент у бібліотечно-інформаційній сфері.

Спільне та відмінне у поняттях менеджмент та бібліотечний менеджмент. Принципи менеджменту. Бібліотека як суб'єкт ринкових відносин. Сучасні моделі бібліотечного менеджменту. Загальні та спеціальні функції управління бібліотекою. Методи управління бібліотекою. Бібліотечний менеджмент в умовах інформаційного суспільства. Концепція бібліотечного менеджменту. Роль комунікації в менеджменті. Особливості комунікаційного процесу в бібліотеках. Організація управління системою бібліотек. Зміни у бібліотечно-інформаційному середовищі. Управління технологічним розвитком в бібліотеці. Управління інноваціями в бібліотечній сфері. Організація бібліотечного простору. Данська модель про 4 простори сучасної бібліотеки як впливового громадського місця.

Практичне заняття 8.

Тема 7. Інтелектуальна свобода та бібліотечно-інформаційна політика держави.

Цілі і завдання державної політики в бібліотечній сфері України. Державні та локальні цільові програми. Законодавча політика в бібліотечній галузі. Нормативно-правове забезпечення права інтелектуальної власності в діяльності вітчизняних бібліотек та провідних бібліотек світу. Авторське право та бібліотека (новації вітчизняного авторського права). Забезпечення прав людини на свободу слова та інформацію, гарантування вільного і рівноправного доступу до інформації. Інноваційна політика розвитку бібліотек України. Професійна література як елемент інфраструктури. Система первинних і вторинних спеціальних видань.

Практичне заняття 9.

Практичне заняття 10.

Тема 8. Оцифрування бібліотечних фондів. Цифрові та електронні бібліотеки.

Поняття електронної бібліотеки. Поняття цифрових бібліотечних ресурсів. Історія розвитку електронних бібліотек в Україні та світі. Формати завантажених документів. Проблеми авторського права та шляхи їх вирішення при створенні електронних бібліотек. Англійські електронні бібліотеки. Соціальні книжкові мережі. Використання хмарних сервісів у роботі бібліотек. Штучний інтелект у бібліотеках. ІФЛА про штучний інтелект у бібліотеках (IFLA Statement on Libraries and Artificial Intelligence).

Практичне заняття 11.**Тема 9 Організація бібліотечного обслуговування**

Підходи до визначення поняття та складових бібліотечного обслуговування. Пріоритетні напрямки бібліотечного обслуговування. Стаціонарне та позастаціонарне обслуговування. Аутріч-технології у позастаціонарному обслуговуванні користувачів бібліотек: світовий та вітчизняний досвід. Новітні тенденції бібліотечного обслуговування. Досвід та практична реалізація бібліотечного обслуговування у провідних бібліотеках світу. Досвід організації дистанційного інформаційно-бібліотечного обслуговування в бібліотеках США та країн Європи.

Практичне заняття 12.**Тема 10. Сучасні засоби автоматизації бібліотечного та інформаційного обслуговування.**

Роль, значення та функції програмних засобів для автоматизації інформаційного обслуговування. Аналіз програмних продуктів для автоматизації бібліотечного та інформаційного обслуговування, їх переваги та недоліки. Системи управління бібліографічною інформацією: бібліографічна база даних, бібліографічний менеджер (Zotero; Mendeley; EndNote). Характеристика автоматизованої бібліотечної інформаційної системи (АБІС) «Університетська бібліотека «UniLib». Програми для створення електронних бібліотек та електронних архівів. Комплексні рішення по автоматизації бібліотек. Зарубіжний та вітчизняний досвід використання програм для автоматизації бібліотек та інформаційних установ.

Практичне заняття 13.**Практичне заняття 14.****Тема 11. Міжнародне співробітництво у бібліотечній сфері**

Роль та значення міжнародного співробітництва бібліотек. Вільний доступ і обмін інформацією як умова міжнародного бібліотечно-інформаційного співробітництва. Основні напрями міжнародного співробітництва у бібліотечній сфері. Професійні асоціації та об'єднання в бібліотечно-інформаційній сфері. Діяльність ВГО «Українська бібліотечна асоціація. Класифікація професійних об'єднань за територіальним охопленням: всесвітні, континентальні, регіональні, націо-науки і культури (ЮНЕСКО). Маніфест ЮНЕСКО про публічні бібліотеки (1994 р.). Основні документальні, бібліотечно-інформаційні програми Міжнародної федерації бібліотечних асоціацій і установ (ІФЛА), Міжнародна федерація з документації (ФІД). ІФЛА і російсько-українська війна.

Практичне заняття 15.**8. Структура навчальної дисципліни****а) для денної форми навчання**

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Теоретичне бібліотекознавство						
Тема 1. Історія становлення бібліотекознавства як науки. Характеристика соціально-історичних умов виникнення і формування сфери бібліотечної діяльності.	14	2	2			10

Тема 2. Сутність та структура сучасного бібліотекознавства. Статус бібліотекознавства в системі наук.	14	4	4			6
Тема 3. Методологія сучасного бібліотекознавства.	14	4	4			6
Тема 4. Виникнення та розвиток бібліотеки, її істотні функції.	14	2	2			10
Тема 5. Типологія бібліотек та системна організація їх діяльності.	12	2	2			8
Разом за змістовим модулем 1	68	14	14			40
Змістовий модуль 2. Практичне бібліотекознавство						
Тема 6. Менеджмент у бібліотечно-інформаційній сфері.	14	2	2	-		10
Тема 7. Інтелектуальна свобода та бібліотечно-інформаційна політика держави	18	4	4	-		10
Тема 8. Оцифрування бібліотечних фондів. Цифрові та електронні бібліотеки.	14	2	2	-		10
Тема 9. Організація бібліотечного обслуговування	9	2	2	-		5
Тема 10. Сучасні засоби автоматизації бібліотечного та інформаційного обслуговування	18	4	4	-		10
Тема 11. Міжнародне співробітництво у бібліотечній сфері	9	2	2	-		5
Разом за змістовим модулем 2	82	16	16			50
Усього годин	150	30	30	-		90

9. Перелік питань для семінарських занять

№ з/п	Назва питань	Кількість годин для денної форми
	Семінарські заняття не передбачені	-

10. Перелік питань для практичних занять

№ заняття	Назва питань	Кількість годин для денної форми
1.	Тема 1. Історія становлення бібліотекознавства як науки. Характеристика соціально-історичних умов виникнення і формування сфери бібліотечної діяльності. 1. Поява та еволюція бібліотекознавства як наукової галузі. 2. Три провідні концепції бібліотекознавства. 3. Основні етапи розвитку вітчизняного бібліотекознавства. 4. Історія розвитку бібліотечної та книжкової справи у світі та на українських землях.	2

2,3	<p>Тема 2. Сутність та структура сучасного бібліотекознавства. Статус бібліотекознавства в системі наук.</p> <p>Заняття 1.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність поняття «бібліотекознавство». Його головне завдання. Взаємозв'язок бібліотечної теорії та бібліотечної практики. 2. Об'єкт та предмет науки. 3. Функції бібліотекознавства. 4. Структура науки: загальне, особливе та часткове бібліотекознавство. <p>Заняття 2.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теоретичне та практичне значення питання про статус бібліотекознавства в системі наук. 2. Взаємозв'язки з різними галузями знань як чинники розвитку бібліотекознавства та його збагачення. 3. Теорія соціальних комунікацій як підгрунтя світоглядного та соціокультурного напрямку бібліотекознавства. Взаємодія із суспільними науками. 4. Використання результатів досліджень психології, педагогіки, соціології у бібліотекознавстві. 	4
4,5	<p>Тема 3. Методологія сучасного бібліотекознавства.</p> <p>Заняття 1.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні рівні методологічного знання. Теорія соціальних комунікацій як вищий рівень методології та методологічна основа бібліотекознавства. 2. Характеристика і особливості наукових підходів у бібліотекознавстві: системного (системно-структурного, системно-функціонального, системно-ситуаційного); інформаційного, гуманітарного; соціокультурного, діяльнісного, синергетичного. 3. Парадигми бібліотекознавчих досліджень: книжково-документальна, інформаційна, когнітивна, соціально-комунікативна. 4. Система методів у бібліотекознавстві. Методологічна культура сучасного бібліотекознавства. <p>Заняття 2.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Метричні дослідження: сутність та основні види. Метричні дослідження у бібліотекознавстві та наукознавстві: загальне поняття. 2. Наукометрія та її особливості, сучасні підходи та способи реалізації. Напрями наукометричних досліджень. Методи наукометрії. 3. Інфометрія та інформетрія: визначення та розмежування понять. Зв'язок між ними. 4. Поняття бібліометрії, її основні методи, зв'язок з наукометрією. 5. Кіберметрія та вебометрія в загальній системі метричних досліджень. 	4
6.	<p>Тема 4. Виникнення та розвиток бібліотеки, її істотні функції.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Об'єктивні причини виникнення бібліотеки. 2. Соціальні функції та соціальна роль бібліотек у суспільстві. Формування та розвиток функції використання 	2

	<p>документних фондів бібліотек. Генезис бібліотеки як підсистеми передачі знань в суспільстві.</p> <ol style="list-style-type: none"> Характеристика суттєвих функцій бібліотек: документальна, інформаційна та когнітивна. Ситуаційні ролі бібліотек: освітня, науково-інформаційна, просвітня, виховна, ідеологічна, дозвільна, сприяння науково-технічному прогресу тощо. Зміна функцій бібліотек в інформаційному суспільстві. Сучасна бібліотека як культурний інститут та комунікаційний простір. Місце і роль бібліотек в інформаційних війнах сучасності. 	
7.	<p>Тема 5. Типологія бібліотек та системна організація їх діяльності.</p> <ol style="list-style-type: none"> Типологія як теоретична проблема. Суть та критерії типології бібліотек. Загальна характеристика найпоширеніших класифікацій бібліотечних установ. Головна ознака типізації бібліотек – соціальне призначення. Типологія бібліотек за соціальним призначенням. Поняття про бібліотечну систему та бібліотечну мережу. Принципи організації і функціонування бібліотечної системи. Сучасна бібліотека як мультисервісний заклад: загальні вимоги, приклади позитивного досвіду (<i>кожен студент готує доповідь з презентацією про конкретну бібліотеку – зарубіжну чи вітчизняну – що є прикладом такого досвіду, гідного бути застосованим при використанні методу бенчмаркінгу</i>). 	2
8	<p>Тема 6. Менеджмент у бібліотечно-інформаційній сфері.</p> <ol style="list-style-type: none"> Спільне та відмінне у поняттях менеджмент та бібліотечний менеджмент. Принципи менеджменту. Загальні та спеціальні функції управління бібліотекою. Методи управління бібліотекою. Бібліотечний менеджмент в умовах інформаційного суспільства. Організація управління системою бібліотек. Сучасні зміни у бібліотечно-інформаційному середовищі. Управління технологічним розвитком в бібліотеці. Управління інноваціями в бібліотечній сфері. 	2
9, 10.	<p>Тема 7. Інтелектуальна свобода та бібліотечно-інформаційна політика держави.</p> <p>Заняття 1.</p> <ol style="list-style-type: none"> Цілі і завдання державної політики в бібліотечній сфері України. Державні та локальні цільові програми. Законодавча політика в бібліотечній галузі. Нормативно-правове забезпечення права інтелектуальної власності в діяльності провідних бібліотек світу. Інноваційна політика розвитку бібліотек України. Професійна література як елемент інфраструктури. Система первинних і вторинних спеціальних видань. <p>Заняття 2.</p> <ol style="list-style-type: none"> Бібліотеки та забезпечення авторського права в Україні. Сучасне вітчизняне законодавство про авторське право, 	4

	<p>його відмінність від попередніх редакцій відповідних законодавчих актів.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Поняття сирітського твору, твору у суспільному надбанні, піратського твору. 3. Бібліотеки й популяризація та дотримання авторського права. 4. Адвокація в бібліотечній сфері. 	
11	<p>Тема 8. Оцифрування бібліотечних фондів. Цифрові та електронні бібліотеки.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття електронної бібліотеки. Поняття цифрових бібліотечних ресурсів. Електронна книга – новітнє явище постмодерної епохи. Поняття «електронне видання». 2. Історія розвитку електронних бібліотек в Україні та світі. 3. Формати завантажених електронних документів у бібліотечній сфері. 4. Проблеми авторського права та шляхи їх вирішення при створенні електронних бібліотек. 5. Соціальні книжкові мережі. 6. Використання хмарних сервісів у роботі бібліотек. Штучний інтелект у бібліотеках. 	2
12	<p>Тема 9. Організація бібліотечного обслуговування.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підходи до визначення поняття та складових бібліотечного обслуговування. Пріоритетні напрямки бібліотечного обслуговування. Особливості сервісного підходу. 2. Стаціонарне та позастаніонарне обслуговування. Аутріч-технології у позастаніонарному обслуговуванні. 3. Довідково-бібліографічний апарат у бібліотечному обслуговуванні. 4. Новітні тенденції бібліотечного обслуговування. Бібліотека 2.0; 3.0; 4.0.: концепції та технологічні особливості. 5. Досвід та практична реалізація бібліотечного обслуговування у провідних бібліотеках світу (кожен студент готує власну презентацію на прикладі конкретного бібліотечного закладу). 6. Досвід організації дистанційного інформаційно-бібліотечного обслуговування в бібліотеках США та країн Європи. 	2
13, 14	<p>Тема 10. Сучасні засоби автоматизації бібліотечного та інформаційного обслуговування.</p> <p>Заняття 1. (проводиться на базі НТБ НУ «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Комплексні рішення з автоматизації бібліотек. Поняття автоматизованої бібліотечної інформаційної системи. Її роль, значення та функції для автоматизації інформаційного обслуговування користувачів бібліотечних закладів. 2. Аналіз програмних продуктів для автоматизації бібліотечного та інформаційного обслуговування. 3. Знайомство з автоматизованою бібліотечною інформаційною системою (АБІС) «Університетська бібліотека «UniLib». <p>Заняття 2.</p>	4

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Зарубіжний та вітчизняний досвід використання програм для автоматизації бібліотек та інформаційних установ. 2. Ринок програмних продуктів для інформаційних установ. Аналіз програмних продуктів для бібліотек. Програмні продукти для електронних архівів та обліку книг. 3. Бібліотечно-бібліографічні класифікаційні системи як основа організації інформаційного середовища. Поняття метаданих. 	
15.	<p>Тема 11. Міжнародне співробітництво у бібліотечній сфері.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Роль та значення міжнародного співробітництва бібліотек. Основні напрями міжнародного співробітництва у бібліотечній сфері. 2. Професійні асоціації та об'єднання в бібліотечно-інформаційній сфері. Класифікація професійних об'єднань за територіальним охопленням: всесвітні, континентальні, регіональні, націо-науки і культури (ЮНЕСКО). 3. Маніфест ЮНЕСКО про публічні бібліотеки (1994 р.). 4. Основні документальні, бібліотечно-інформаційні програми Міжнародної федерації бібліотечних асоціацій і установ (ІФЛА), Міжнародної федерації з документації (ФІД). 5. Міжнародне співробітництво України у бібліотечно-інформаційній сфері (1991 – 2024). ІФЛА і російсько-українська війна. <p>Модульна контрольна робота</p>	2
	Разом	30

11. Перелік питань для лабораторних занять

№ з/п	Назва питань	Кількість годин для денної форми	Кількість годин для заочної форми
	Лабораторні заняття не передбачені	-	-

12. Самостійна робота

Метою самостійної роботи студента є: навчитися користуватися бібліотечними фондами і каталогами, працювати з історичними та літературними джерелами, складати конспекти, аналізувати матеріал, порівнювати різні наукові концепції та робити висновки.

Види самостійної роботи студента:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- підготовка до практичних занять;
- опрацювання тем курсу, які виносяться на самостійне вивчення, за списками літератури, рекомендованими в робочій навчальній програмі дисципліни;
- підготовка до виконання модульної контрольної роботи (тестування);
- відвідування консультацій (згідно з графіком консультацій кафедри);
- підготовка до складання екзамена за контрольними питаннями.

**Питання
для самостійного вивчення студентами**

№ з/п	Назва питань	Кількість годин для денної форми
1.	Історія інформаційно-бібліотечної справи зарубіжних країн	3
2.	Найдавніші способи й форми збереження й передачі інформації сучасної цивілізації, найдавніші носії інформації та їх еволюція.	3
3.	Зародження бібліотечних інститутів у державах древніх цивілізацій: Шумер, Асиро-Вавилонія, держава Хеттів. Синкретичний характер функціональних особливостей інформаційно-бібліотечних центрів античності.	3
4.	Бібліотечна справа Візантії: синтез античних традицій і східної культури.	3
5.	Бібліотеки церкви Західної Європи V–XI ст.	4
6.	Середньовічні книгозбірні Арабського халіфату, Китаю, Японії, М'янми (V–XI ст.).	4
7.	Бібліотечна справа середньовіччя: основні види та суспільне завдання книгозбірні. Виникнення університетів та університетських бібліотек у Західній Європі XII–XVI ст.	4
8.	Приватні та церковні книгозбірні Західної Європи XII–XVI ст.	3
9.	Розвиток бібліотечної справи пізнього середньовіччя: Книгозбірні Італії, Англії та Франції: загальні тенденції розвитку. Бібліотечна справа у період Реформації та Контрреформації: специфіка фондоутворення та фондовикористання.	4
10.	Кодекс етики бібліотекаря – визначення соціальної відповідальності професії та морально-етичних норм бібліотечно-інформаційного обслуговування.	4
11.	Становлення «бібліотечного світогляду» епохи Просвітництва.	3
12.	«Бібліотечні» реформи Йогана Вольфганга фон Гете.	3
13.	Розвиток бібліотек Англії та Франції у період буржуазних революцій.	3
14.	Бібліотечна справа США XVII – XVIII ст.: засади філософії демократії.	3
15.	Маркетинг у бібліотечній діяльності.	4
16.	Стратегія діяльності OCLC як Internet-сервісного центру Міжнародної інформаційно-бібліотечної кооперації.	4
17.	Перспективи розвитку міжнародної інформаційно-бібліотечної співпраці на базі Інтернет-технологій.	4
18.	Концепції розвитку безперервної інформаційно-бібліотечної освіти в проектах ІФЛА (міжнародний досвід).	3
19.	Магістерські освітні програми інформаційно-бібліотечного спрямування в університетах США.	3
20.	Пріоритети інформаційно-архівної взаємодії в сфері розвитку електронних інформаційних ресурсів (міжнародний досвід).	4
21.	Інвестування у діяльність бібліотек. Співпраця бібліотек з громадськими організаціями, фондами, волонтерами. Фандрайзинг та спільнокошт у бібліотечній діяльності.	4
22.	Сучасні програмні продукти організації роботи з оцифрованими документними колекціями бібліотек, архівів, музеїв.	3
23.	Авторське право і бібліотеки	4

24.	Данська модель організації бібліотечного простору та її реалізація в Україні	3
25.	ІФЛА про штучний інтелект у бібліотеках	4
26.	Позиція ІФЛА щодо бібліотек РФ та Білорусі в контексті збройної агресії РФ проти України. УБА у боротьбі за виключення їх зі складу ІФЛА.	3
	Разом	90

13. Індивідуальні завдання

Не передбачено планом.

14. Методи навчання

При викладанні дисципліни застосовуються словесні, наочні та практичні методи навчання.

Словесні та наочні методи навчання використовуються під час лекцій, практичних занять, індивідуальних та групових консультацій, практичні – при проведенні практичних занять.

Під час проведення лекцій та практичних занять використовуються такі словесні методи як розповідь і пояснення.

До числа наочних методів, які застосовуються при викладанні дисципліни, належать: ілюстрація, демонстрація.

До практичних методів належать дослідні та пошукові роботи студентів, які вони виконують на практичних заняттях, під час підготовки до них або під час самостійної роботи.

15. Методи контролю

Поточний контроль успішності засвоєння студентами навчального матеріалу може здійснюватися шляхом опитування й оцінювання знань студентів під час практичних занять, оцінювання виконання студентами самостійної роботи та індивідуальних завдань, проведення і перевірки письмових контрольних робіт, тестування або в ході індивідуальних співбесід зі студентами під час консультацій. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань студентів залежить від викладача і доводиться до їхнього відома на першому практичному занятті. Модульний контроль є частиною поточного контролю і має на меті перевірку засвоєння студентом певної сукупності знань та вмінь, що формують відповідний модуль. Він реалізується шляхом проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування чи написання студентами контрольних робіт), проводиться наприкінці кожного змістового модулю за рахунок аудиторних занять, під час групових консультацій або ж за рахунок часу, відведеного на самостійну роботу студентів. На підставі результатів модульного контролю здійснюється міжсесійний контроль (атестація).

Підсумковий контроль здійснюється у формі семестрового екзамену.

**16. Розподіл балів, які отримують студенти
Схема нарахування балів з навчальної дисципліни «Бібліотекознавство» за видами
робіт (для денної форми навчання)**

Види робіт / контролю	Перелік тем																				
	Тема 1 Історія становлення бібліотекознавства як науки. Характеристика соціально-історичних умов виникнення і формування сфери бібліотечної діяльності	Тема 2. Сутність та структура сучасного бібліотекознавства. Статус бібліотекознавства в системі наук.		Тема 3 Методологія сучасного бібліотекознавства.		Тема 4. Виникнення та розвиток бібліотеки, її істотні функції.		Тема 5 Типологія бібліотек та системна організація їх діяльності		Тема 6. Менеджмент у бібліотечно-інформаційній сфері		Тема 7. Інтелектуальна свобода та бібліотечно-інформаційна політика держави		Тема 8. Оцифрування бібліотечних фондів. Цифрові та електронні бібліотеки.		Тема 9. Організація бібліотечного обслуговування		Тема 10. Сучасні засоби автоматизації бібліотечного та інформаційного обслуговування		Тема 11. Міжнародне співробітництво у бібліотечній сфері	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15							
Опитування	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2							
Тестування	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5							
Виконання завдань самостійної роботи	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5							
Модульна контрольна робота														9							
Всього за темами	3	5	5	3	3	3	3	5	3	3	3	5	12								
Екзамен	50																				
Всього за результатами вивчення навчальної дисципліни	100																				

Шкала та критерії оцінювання відповіді за результатами опитування

Бали для денної форми	Критерії оцінювання
1	Питання розкрито повністю, студент демонструє вміння аналізувати, узагальнювати матеріал, критично його осмислювати, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно до вказаних програмних результатів навчання. Студент вільно володіє науково-понятійним апаратом, добре розуміє сутність комунікаційних процесів у сфері зв'язків з громадськістю.

0,5	Питання загалом розкрито, але у відповіді є окремі прогалини, студент припускається незначних помилок у поданні теоретичного матеріалу, робить висновки та узагальнення загалом правильні, але без глибоко аналітичних умовиводів та повного критичного осмислення матеріалу. Наявні окремі неточності у володінні термінологією.
0	Відсутність відповіді на теоретичне питання або відповідь містить суттєві помилки, не відповідає сутності питання, що не дає можливості оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

Оцінювання тестування:

- кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів. Для студентів денної форми навчання: $0,0,5 \times 10 = 0,5$;
- правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Бали для денної форми	Критерії оцінювання
0,5	Виконання завдань самостійної роботи здійснене у повному обсязі, не містить помилок, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні.
0,25	Виконання завдань самостійної роботи здійснене не у повному обсязі, містить несуттєві помилки, що дає можливість оцінити рівень формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти як достатній.
0	Завдання самостійної роботи не виконано та/або результати не відповідають поставленим завданням та/або завдання виконано із суттєвими помилками.

Шкала та критерії оцінювання виконання модульної контрольної роботи

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
1. Теоретичне питання.	4	Питання розкрито повно та вичерпно, відповідь обґрунтована, логічно побудована, що свідчить про високий рівень засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	3	Питання розкрито, відповідь загалом обґрунтована, логічність викладу дотримана, але у ній наявні окремі, здебільшого не надто суттєві огріхи чи неточності, що свідчить про загалом добрий рівень засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	2	Питання розкриті, але неповно, матеріал викладено здебільшого у логічній послідовності, відповідь містить окремі правильні судження, але й низку неточностей чи не надто грубих помилок, що свідчить про загалом належний рівень засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	1	Питання розкрито частково, у відповіді наявні помилки, однак низка тез роботи все ж свідчить про мінімально достатній рівень засвоєння програмних результатів навчання.
	0	Механічне відтворення матеріалу із суттєвими чи грубими

		помилками, або питання не розкрито зовсім, що не може свідчити про формування компетентностей та досягнення програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
2. Тестування	0-5	Кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($20 \times 0,25 = 5$), правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти результатами складання екзамену

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
1. Теоретичні питання. (2 питання по 15 балів кожне).	13-15	Питання розкрито повністю, відповідь обґрунтована, логічно побудована, що свідчить про високий засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	9-12	Питання розкрито, матеріал викладено у логічній послідовності, відповідь правильна або із незначними неточностями, що свідчить про достатній рівень засвоєння матеріалу відповідно до вказаних програмних результатів навчання.
	5-8	Питання розкрито загалом, відповідь містить несуттєві помилки, що свідчить про середній рівень засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	0-4	Механічне відтворення матеріалу із суттєвими помилками, що не може свідчити про високий рівень формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
2. Тестування	0-20	Кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($20 \times 1 = 20$), правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна рейтингова система оцінювання	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A – відмінно	5 – відмінно
82 – 89	B – дуже добре	4 – добре
74 – 81	C – добре	
64 – 73	D – задовільно	3 – задовільно
60 – 63	E – достатньо	
35 – 59	FX – незадовільно з можливістю повторного складання	2 – незадовільно
0 – 34	F – незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них до 50 балів студент може отримати впродовж семестру, решта 50 балів припадає на підсумковий контроль.

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються таким чином (розподіл орієнтовний):

- робота на практичних заняттях – до 50 балів;

Присутність на лекціях і практичних заняттях не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів, при тривалій відсутності студента на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

Студент, який повністю виконав програму навчальної дисципліни і отримав достатню рейтингову оцінку (не менше 25 балів), допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

2. Підсумковий контроль. Підсумковим контролем є екзамен. Він здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті імені Юрія Кондратюка»

17. Методичне забезпечення

1. Методичні рекомендації для вивчення дисципліни „Бібліотекознавство” для студентів спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» денної та заочної форм навчання Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» / Уклад. І.Г. Передерій. Полтава, 2022. 23 с.

2. Конспект лекцій з дисципліни «Бібліотекознавство» для студентів спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» денної та заочної форм навчання Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» / Уклад. І. Г. Передерій. Полтава, 2023. 319 с.

18. Рекомендована література

Базова

1. Медведєва В., Шендрік О. Міжнародне співробітництво публічних бібліотек України : монографія / В. Медведєва, О. Шендрік. Київ : Видавництво Ліра-К, 2020. 248 с.

2. Бондаренко В. І. Бібліотечне інтернет-обслуговування: стан та перспективи: монографія. 2016. Київ : НБУВ. 273 с.

3. Чотири простори бібліотеки: модель діяльності: практичний посібник / автори-укладачі: О. Бояринова, О. Бруй, Л. Лугова, Я. Сошинська, І. Шевченко; Українська бібліотечна асоціація. – Київ : ВГО Українська бібліотечна асоціація, 2020. – 104 с.

4. Laugu N., Zain L., Jain P K, Kar D.C., Babbar P. Curation and Management of Cultural Heritage through Libraries. Delhi: B.K. Books International. 2017.

5. Інформаційне протиборство: роль та практика діяльності бібліотек, архівів і музеїв (за досвідом російсько-української війни): монографія / Р.В. Гула, О.П. Дзьобань, І.Г. Передерій, І.Р. Чобіт. – Київ: Видавництво Ліра-К, 2023. – 260 с.

6. Бюлетень Галузевого центру науково-технічної інформації з архівної справи та документознавства. Вип. 2 (32) / Держ. арх. служба України, Укр. наук.-дослід. ін-т арх. справи та документознавства, Галуз. центр наук.-техн. інформації з арх. справи та документознавства; уклад.: А. А. Майстренко, Р. В. Романовський, С. Л. Зворський. – Київ, 2019. 100 с.

7. Мар'їна О. Ю. Бібліотека в цифровому просторі. Харків : ХДАК, 2017. 326 с.

8. Соціальні медіа для бібліотек: середовище, ресурс, сервіс: матеріали круглого столу, Харків, 31 жовтня 2017 року / редкол.: І. В. Киричок, Т. Б. Павленко, Н. Д. Гаєва; Харківський національний медичний університет. – Харків: ХНМУ, 2017. 100 с
9. Венідиктова А. В. Міжнародні стандарти якості бібліотечно-інформаційного обслуговування. *Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського*. Київ, 2017. Вип. 48. С.100–112.
10. Гула Р.В., Передерій І.Г., Сажко В.В. Соціокультурний вимір інформаційних війн ХХІ століття з погляду місця й ролі в них бібліотек. *Вісник Харківської державної академії культури*. Вип. 60., Харків, 2021. С. 7–23. URL: <http://v-khsac.in.ua/article/view/246700>
11. Гула Р.В., Передерій І.Г., Сажко В. В. Вітчизняні архіви, бібліотеки та музеї як об'єкт і суб'єкт консцієнтальної війни в умовах збройної агресії РФ проти України. *Вісник Харківської державної академії культури*. Харків, 2022. №62. – С.7-40. <https://doi.org/10.31516/2410-5333.062.011>
12. Кучереносов В. Ефективне управління та залучення додаткових ресурсів для бібліотек.: посібник для бібліотечних працівників бібліотек. Київ : Бібліоміст, 2010. URL :<http://www.bibliomist.org/ua/resursi/resursi-zadvokatsiji/>. – Назва з екрана.
13. Збанацька О. М. Розвиток інформаційно-пошукових мов у пошукових системах бібліотек і архівів [Електронна копія] : монографія / М-во культури України, Нац. акад. керів. кадрів культури і мистецтв, Нац. б-ка України ім. Ярослава Мудрого. Електрон. текст. дані (1 файл : 3,10 Мб). Київ : НАКККіМ, 2017 (Київ: НБУ ім. Ярослава Мудрого, 2017).
14. Бібліотека в освітньому просторі. Інноваційна діяльність в бібліотеках (за матеріалами фахових публікацій)[Текст] :інформ. бюл. для працівників бібліотек ВНЗ III – IV рівнів акредитації державної форми власності Хмельницької області. №22 / редкол.: О. О. Мацей, С. А. Молчанова , О. О. Костюк ; гол. ред. О. Б. Айвазян. – Хмельницький : ХНУ, 2016. 96с.
15. Бондаренко В. Бібліотечне інтернет-обслуговування: стан та перспективи: монографія / наук. ред. Т. Гранчак. Київ, 2016. 278 с.
16. Бібліотека в реалізації державотворчої інформаційної політики : монографія / Т. Гранчак, В. Бондаренко, С. Горова та ін. Київ, 2016. 324 с.
17. Копанєва В. О. Наукова бібліотека: від е-каталогу до е-науки. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2016. № 3.С.4-10.
18. Бібліотека ХХІ століття: перспективи та інновації : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., Київ, 23 квіт. 2015 р. / М-во освіти і науки України, М-во культури України, Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, Наук. б-ка, Каф. книгознавства і бібліотекознавства. – Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2015. 237 с.
19. Женченко М.І. Загальна та спеціальна бібліографія: навч. посіб. Київ : Жнець, 2011. 256 с.

Допоміжна:

1. Кунанець Н. Е., Липак Г. І., Жолна Д. Ю. Віртуальна реальність у бібліотеках: аналіз можливостей та викликів. *Вісник Харківської державної академії культури* : зб. наук. пр. / М-во культури та інформ. політики України, Харків. держ. акад. культури; за заг. ред. А. А. Соляник. Харків : ХДАК, 2024. Вип. 65. С. 83-95.
2. Мартиненко Я. Ю. Нормативно-правові аспекти використання хмарних технологій у бібліотеках України. *Вісник Харківської державної академії культури* : зб. наук. пр. / М-во культури та інформ. політики України, Харків. держ. акад. культури ; за заг. ред. А. А. Соляник. Харків : ХДАК, 2024. Вип. 65. С. 96-111.
3. Лукашевич Т. Г. Міжнародний досвід оцінювання наукової діяльності. *Місце і роль бібліотек у формуванні національного інформаційного простору*: матеріали Міжнар. наук. конф. (Київ, 21-23 жовт. 2014 р.). К., 2014. С. 425-427
4. Бондаренко В. І. Дистантне інтернет-обслуговування користувачів сучасної бібліотеки (кінець ХХ – початок ХХІ ст.) : автореф. дис. ... канд. наук із соц. комунікацій. Київ, 2013. 19 с.

5. Башун, О. Маркетинг в діяльності бібліотек *.Курс дистанційного навчання «Маркетинг та фандрейзинг в бібліотеках»*. URL : <http://www.library.donetsk.ua/~olena/zan/zan01.html>. – Назва з екрана.

6. Кунанець Н.Е. Інформаційно-бібліотечне обслуговування користувачів з особливими потребами: історія та сучасність : монографія / Нац. ун-т «Львів. Політехніка». Львів : Галицька видавнича спілка, 2013. 439 с.

7. Хіміч Я. О. Інноваційні зміни в бібліотеці на основі проектного, кадрового менеджменту та ініціативної діяльності бібліотек : посіб. для бібліотекарів за програм. підвищ. кваліфікації / Укр. бібл. асоц., НАКККіМ, Центр безперерв. інформ.-бібл. освіти, Голов. тренінг. центр для бібліотекарів . Київ : Самміт-книга, 2012. 88 с.

8. Бібліотека і книга у цифровому медіасвіті : матеріали II Всеукр. студ. наук.-практ. конф., 23 вер. 2016 р., м. Київ / М-во освіти і науки України, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, Укр. бібл. асоц.; редкол. : Г.В. Горбенко, О.В. Воскобойнікова-Гузева, В.В. Литвиненко, В.Є. Сошинська. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2017. 184 с.

9. Стрішенець Н. В. Сучасна американська бібліотечно-інформаційна терміносистема: бібліотекознавчий аспект : монографія / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. Київ, 2011. 501 с

10. Ісаєнко О.О. Інноваційні бібліотечні технології інформаційного обслуговування: монографія / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. К. :НБУВ, 2011. 158 с.

19. Інформаційні ресурси

1. Дистанційний курс «Бібліотекознавство». URL: <https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=1954>

2. Історія виникнення книги. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Vafn93UfeEs>

3. Історія книги. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=PB5wtqqfmPw>

4. Провідні бібліотеки світу. URL: <http://library.wunu.edu.ua/index.php/uk/dovidka/providni-biblioteky-svitu>

5. Топ-20 унікальних бібліотек світу. URL: https://tvvoemisto.tv/news/top20_unikalnyh_bibliotek_svitu_foto_74020.html

6. 10 найбільших бібліотек світу. URL: <https://changeua.com/10-naybilshih-bibliotek-svitu/>

7. Цікаві факти про бібліотеки світу. URL: <https://tsikavi-fakty.com.ua/tsikavi-fakty-pro-biblioteky-svitu/>

8. Бібліотеки світу незвичайної архітектури. URL: <http://bibliotourism.blogspot.com/2016/04/blog-post.html>

9. Архітектура та дизайн: сучасні бібліотеки світу. URL: <https://kyivdaily.com.ua/biblioteki/>

10. Найнеймовірніші бібліотеки світу. URL: <https://chitarium.com/najnejmovirnishi-biblioteky-svitu/>

11. KITODO – програмне забезпечення для оцифрування культурних цінностей у бібліотеках, архівах, музеях. URL: <https://youtu.be/6IH9jmee614>

12. Про бібліотеки і бібліотечну справу [Електронний ресурс] : Закон України від 27.01.1995 р. № 32/95 – ВР : Редакція від 01.01.2010 // Законодавство України. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/32/95-%D0%B2%D1%80>

13. Положення Міжнародної федерації бібліотечних асоціацій та установ IFLA щодо бібліотек і штучного інтелекту, жовтень 2020 р. URL: https://ula.org.ua/images/documents/5222/ifla_statement_on_libraries_and_artificial_intelligence_full_text%20Copy_ukr.pdf

14. Маніфест ІФЛА про Інтернет "Розбудовуємо кращий цифровий доступ разом з бібліотеками", серпень 2024 р. URL:

<https://ula.org.ua/images/documents/5242/IFLA%20Internet%20Manifesto%20%2008%202024%20Ukr.pdf>

15. Бібліотеки для сталого майбутнього. Маніфест до виборів до Європарламенту 2024 року. 24 квітня 2024 р. URL: <https://eblida.org/wp-content/uploads/2024/05/UKR-libraries-for-a-sustainable-future-manifesto-for-the-2024-eu-elections-ukr.pdf>